



**MÄLARDALENS HÖGSKOLA**  
**ESKILSTUNA VÄSTERÅS**

Akademien för utbildning, kultur  
och kommunikation

EXAMENSARBETE  
HOA400 15 hp  
HT10

## Autentiskt material och läroboksmaterial i engelskundervisning

- En kvalitativ undersökning om användning av autentiskt material och läroboksmaterial i gymnasieskolans engelskundervisning

Authentic Material and Textbooks in English Teaching  
- A Qualitative Study of the Use of Authentic  
Material and Textbooks in English Teaching in Upper Secondary School

Karin Eriksson

Handledare: Elias Schwieler  
Examinator: Karin Molander Danielsson



**MÄLARDALENS HÖGSKOLA**  
**ESKILSTUNA VÄSTERÅS**

Akademien för utbildning, kultur  
och kommunikation

EXAMENSARBETE  
HOA400 15 hp  
HT10

## SAMMANDRAG

---

Karin Eriksson

Autentiskt material och läroboksmaterial i engelskundervisning

- En kvalitativ undersökning om användning av autentiskt material och läroboksmaterial i gymnasieskolans engelskundervisning

Authentic Material and Textbooks in English Teaching

- A Qualitative Study about the Use of Authentic Material and Textbooks in the English Teaching in Upper Secondary School

2010

Antal sidor: 49

---

Denna uppsats bygger på en kvalitativ intervjuundersökning med fem informanter. Syftet med studien var att undersöka ett antal gymnasielärares syn på användning av läroboksmaterial och autentiskt material i deras engelskundervisning. Fyra av fem informanter i denna undersökning såg autenticitet som en aspekt av texten. Majoriteten av informanterna ansåg vidare att autentiska texter är skapade för andra sammanhang än undervisning. Samtliga informanter föredrog att arbeta med autentiska texter och majoriteten använde en större andel autentiska texter än lärobokstexter samt ansåg att det autentiska materialet bättre förbereder elever för att läsa riktiga texter. Andra fördelar med det autentiska materialet är att det är på riktigt, intressant, roligt och motiverande. De informanter som använder läroboksmaterial gör detta för att tydliggöra undervisningen för svagare elever.

---

Nyckelord: Autenticitet, läroböcker, engelskundervisning, material, yrkesinriktade och teoretiska program.

# Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Syfte	2
1.2 Uppsatsens disposition	2
1.3 Definition av de termer som används i uppsatsen	3
1.4 Etiska överväganden	3
2 Forskningsbakgrund	4
2.1 Autenticitetsbegreppet och förenklade texter	4
2.2 Motivation och intresse	7
2.3 Forskning kring läromedelsanvändning i den svenska skolan	8
3 Metod och material	10
3.1 Insamlingsmetod	10
3.2 Genomförande	12
3.3 Analysmetod	12
4 Analys	14
4.1 Andersson	14
4.2 Gustavsson	17

4.3 Kjellström	19
4.4 Malmros	21
4.5 Wahlström	23
5 Avslutning	25
Litteraturförteckning	27
Bilaga: Frågeförteckning	30

# 1 Inledning

Förekomsten av läroboksmaterial och autentiskt material i engelskundervisning började intressera mig under min verksamhetsförlagda utbildning inom engelskinriktningen på Lärarprogrammet. Jag genomförde min utbildning hos en handledare som inte arbetade med läroboksmaterial i sina engelskkurser. Detta väckte mitt intresse för att undersöka vilken forskning som har gjorts inom detta område samt att göra en egen undersökning om några engelsklärares förhållningssätt till och erfarenhet av läroboksmaterial respektive autentiskt material inom deras undervisning.

Inom den forskning som har gjorts inom ämnet finns ett flertal motsatta uppfattningar om betydelsen av autentiskt material inom andraspråksundervisning. Bland andra Little och Singleton (refererad i Peacock 1997:144); King (refererad i Peacock 1997:144), och Little, Devitt, och Singleton (refererad i Peacock 1997:144) hävdar att autentiskt material är mer motiverande att arbeta med för inlärare, då det är mer intressant och stimulerande än pedagogiskt eller icke-autentiskt material, medan Williams (refererad i Peacock 1997:144) och Morrison (refererad i Peacock 1997:144) anser att autentiskt material gör inlärare mindre motiverade eftersom det är för svårt.

Denna undersökning kommer att fokusera ett antal engelsklärares syn på autentiskt material samt deras attityder till eventuella skillnader mellan att använda läroboksmaterial och autentiskt material i engelskundervisning. Undersökningen kommer att omfatta syften med urval av texter, didaktiska och pedagogiska konsekvenser, individualisering samt skillnader mellan yrkesinriktade och teoretiska program.

Informanterna kommer att tillfrågas om vilket material de använder, syftet bakom och konsekvenserna av deras val och om det finns skillnader gällande olika elever och olika program. Syftet bakom dessa frågeställningar är att belysa informanternas uppfattningar om autentiskt material och dess betydelse för undervisningen.

## 1.1 Syfte

Syftet med denna uppsats är att undersöka ett antal gymnasielärares syn på deras användning av läroboksmaterial och autentiskt material i deras engelskundervisning samt deras syn på dess pedagogiska och didaktiska konsekvenser. Undersökningen kommer att beröra kopplingen mellan valet av material och individualisering samt skillnader mellan yrkesinriktade och teoretiska program.

## 1.2 Uppsatsens disposition

Uppsatsen inleds med en redovisning av relevant forskningsbakgrund, vilken innehåller ett relevant urval av tidigare forskning inom ämnet. Forskningsbakgrunden kommer att användas som ett stöd i diskussionen av resultatet i analyskapitlet. Forskningsbakgrunden följs av ett kapitel om metod och material, där undersökningens genomförande presenteras. Härnäst presenteras en analys av undersökningens resultat, vilken följs av ett avslutande kapitel som sammanfattar uppsatsen. I slutet av uppsatsen redovisas en litteraturförteckning samt en bilaga med intervjufrågor.

## 1.3 Definition av de termer som används i uppsatsen

Definitionerna av termerna läroboksmaterial och autentiskt material inom den pedagogiska forskningen varierar beroende på vem som står för definitionen, vilket framkommer i forskningsbakgrunden. Informanterna har tillfrågats om deras definitioner av dessa begrepp. Denna undersökning baseras på Hellströms (1990) definition av autentiskt material: ”I undervisningssammanhang anses ett språkmaterial vara autentiskt om det från början tillkommit för andra syften än för att användas vid språkundervisning och därtill behållit sin ursprungliga form, dvs är obearbetat och obeskuret.” (Hellström 1990:137–138). Läroboksmaterial definieras följaktligen i denna uppsats som material som har tillverkats för undervisning. Autentiskt material ses som material tillverkat för andra sammanhang än undervisningskontexter. Informanterna blev tillfrågade om sina egna definitioner av läroboksmaterial och autentiskt material.

## 1.4 Etiska överväganden

Vetenskapsrådet (2002) har publicerat forskningsetiska principer för humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning. De principer som är aktuella för denna uppsats är Informationskravet, Samtyckeskravet, Konfidentialitetskravet och Nyttjandekravet (Vetenskapsrådet 2002:7–15). För att möta dessa krav har samtliga informanter upplysts om sin roll i undersökningen, att de deltar frivilligt samt att det material som berör dem kan tas bort om informanten önskar detta. Vidare har informanterna fått information om

undersökningens syfte och genomförande samt om min roll som lärarstudent. Alla uppgifter om informanterna har anonymiserats. Det insamlade materialet kommer endast att användas till forskning, vilket informanterna har informerats om. De har även tillfrågats om de vill ta del av uppsatsen och fått information om var uppsatsen kommer att publiceras. All denna information har informanterna fått skriftligen tillsammans med intervjufrågorna. Denna information kommer att redovisas tillsammans med intervjufrågorna i bilaga ett.

## 2 Forskningsbakgrund

### 2.1 Autenticitetsbegreppet och förenklade texter

Denna undersökning baseras på Hellströms (1990) definition av autentiskt material: ”I undervisningssammanhang anses ett språkmaterial vara autentiskt om det från början tillkommit för andra syften än för att användas vid språkundervisning och därtill behållit sin ursprungliga form, dvs är obearbetat och obeskuret.” (Hellström 1990:137–138). Enligt Hellströms (1990:137-138) definition härstammar autentiskt material från andra kontexter än undervisning och är obearbetat, vilket innebär att läroboksmaterial är skapat för undervisning eller bearbetat för att passa i undervisningssammanhang.

Tornberg (1990:201–202) skriver, i likhet med Hellström (1990:137-138), att autentiska texter ofta definieras som texter skrivna för andra syften än undervisning. Hon skriver dock vidare att det kan hävdas att även simplificerade texter kan kallas autentiska, ifall de har ett budskap och en mottagare samt tillhör en texttyp som påträffas utanför



undervisningssammanhang. För Tornberg är en texts autenticitet en egenskap hos texten och beror på om textens budskap, mottagare samt genre kan benämnas som autentiska. Denna definition är således något bredare än Hellströms (1990:137-138), då även material skapat för undervisning kan vara autentiskt enligt Tornbergs definition.

Hellström (1990:137–138) breddar dock sin definition av autenticitet, då han skriver att en subjektiv syn på autenticitet vore att räkna med läsarens förväntningar på texten. Om texten avviker från läsarens förväntningar på en texttyps funktion i en given situation kan den då inte kallas autentisk. Breen (refererad i Lundahl 1998:63 och refererad i Widdowson 1990:46) resonemang liknar Hellströms (1990:137-138) andra definition av autenticitet. Breen anser att en texts autenticitet inte återfinns i texten. Han menar istället att autenticitesbegreppet bör grundas på elevers uppfattningar om en text samt hur texten används. En text kan kallas autentisk om den tjäna syftet att utveckla läsarens förståelse i riktning mot att nå samma nivå som en infödd läsare. Det innebär att själva handlingen är autentiskt då inläring är autentiskt även om inte språket är autentiskt.

Dessa definitioner av autenticitet placerar bedömningen av autenticitet i läsarens reaktioner på texten snarare än hos själva texten. Enligt dessa resonemang skulle således även en lärobokstext, vilken är skriven för eller bearbetad för undervisningssammanhang, kunna kallas autentisk, om den uppfyller läsarens förväntningar alternativt om den stimulerar läsarens språkinläring (Hellström, 1990:137-138; Breen, refererad i Lundahl 1998:63 och refererad i Widdowson 1990:46). Detta innebär att en texts autenticitet varierar och endast kan bedömas i relation till varje individuell läsare av texten.

Widdowson (1990:44-46) har kritiserat Breens definition då han menar att de innebär att samtliga texter kan kallas autentiska. Widdowson hävdar att autenticitet i ett klassrum kommer att förbli en illusion. Även då eleverna blir presenterade för autentiska texter kan de inte bemöta texterna på samma sätt som en modersmålsalare. De kan därmed inte autenticifiera texterna. Författaren anser att man felaktligen förutsätter att språkundervisning för kommunikation är samma sak som språkundervisning som kommunikation. Mål och metod blir förväxlat. Frågan bör inte vara vad elever bör göra för att använda ett autentiskt språk utan vad de bör göra för att lära sig att använda språket autentiskt.

Widdowson (refererad i Kramsch 1993:178–179) hävdar alltså, i likhet med Breen (refererad i Lundahl 1998:63 och refererad i Widdowson 1990:46), att autenticitet inte ligger i texten utan hos läsaren. Det är läsarens respons på texten, dennes förmåga att

autenticifiera den, som avgör om texten kan kallas autentisk. Widdowson menar dock att andraspråksinlärare inte kan autenticifiera texter, då de inte har samma språkliga kompetens som modersmålstalare. Inga av de texter som används i andraspråksundervisning kan således benämnas som autentiska, enligt Widdowsons definition.

Davies (1984:181–186) har skrivit om förenkling av texter. Han definierar *simplification* som förenkling av språk för pedagogiska syften för att göra information tillgänglig för en annan publik än textens ursprungliga mottagare. Davies skriver att förenklade texter ofta blir accepterade utifrån premissen att de förbereder läsaren för en bemästring av autentiska texter. Samtidigt skiljer Davies mellan förenkling av texter och autenticitet. En text kan till exempelvis vara autentisk, men förenklad, eller icke autentisk och förenklad. Diskussioner om förenklingar av texter måste ta hänsyn till både publik och språk. Texter som inte har blivit förenklade kan ha ett enklare språk än autentiska texter, beroende på vilken publik texten riktar sig till. Davies anser att texter bör rankas efter läsbarhet, vilket grundas i textens mottagares grad av förståelse. Davies skriver: "[W]hile the writer of simplified texts is concerned with the process of simplifying, that process will be effective only if matched by the reader's own involvement. That involvement makes the text authentic for the reader" (Davies 1984:186). Davies slår vidare fast:

Authenticity [...] is a matter of the involvement of the audience. It is not that a text is understood because it is authentic but that it is authentic because it is understood. In teaching our concern is with simplification, not with authenticity. Everything the learner understands is authentic for him. It is the teacher who simplifies, the learner who authenticates. In the teaching of reading as in all language teaching the fundamental task of the teacher is that of selection or of judging relevance. (Davies 1984:192)

Davies (1984:186–187) menar att en förenklad texts läsbarhet grundas i läsarens förståelse av texten, oavsett om det är texten eller innehållet som har förändrats. Han hävdar att man inte kan isolera förenkling av texten från textens läsbarhet. Den första faktorn, förenkling av texten, indikerar vad som har förändrats gällande texten och den andra faktorn, textens läsbarhet, slår fast vem som kan läsa den, men de två faktorerna är beroende av varandra. Davies skriver: "a comparison between texts in terms of simplification seems always to reflect the audience. There is no clear-cut way of determining linguistically what is simple." (Davies 1984:187). Davies (1984:186–187) menar att lingvistisk förenkling kan beskrivas som

språkliga förändringar, men huruvida dessa förändringar gör texten enklare kan endast fastslås av läsaren. Honeyfield (1977:435–439), däremot, anser att förenklingar av texter alltid fördunklar viktiga aspekter av originaltexterna samt menar att studenter på mer avancerade nivåer behöver få hjälp med att tillgodogöra sig originaltexter tidigt.

## 2.2 Motivation och intresse

Peacock (1997:144–152) beskriver ett projekt där nybörjare inom andraspråksinläring fick använda autentiskt och pedagogiskt material med syfte att testa om det autentiska materialet höjde elevernas motivation. Studiens resultat visade att eleverna upplevde att det autentiska materialet fungerade motivationshöjande under de sista tolv dagarna av den tjugo dagar långa studien. Eleverna uppgav dock att det autentiska materialet var mycket mindre intressant än pedagogiskt material, vilket enligt Peacock tolkas som att inlärarna blev motiverade av att arbeta med autentiskt material, men inte för att materialet var mer intressant.

En annan studie om kopplingen mellan motivation och autentiskt material genomfördes av Gonzales (refererad i Peacock 1997:145), vars informanter uppgav att de inte upplevde någon skillnad i motivationsgrad då autentiskt material användes. Dock visade de undervisande lärarnas loggböcker att eleverna uppskattade användningen av det autentiska materialet.

Little och Singleton (refererad i Peacock 1997:144); King (refererad i Peacock 1997:144), och Little, Devitt, och Singleton (refererad i Peacock 1997:144) hävdar att autentiskt material är mer motiverande att arbeta med för inlärare, då det är mer intressant och stimulerande än pedagogiskt eller icke-autentiskt material. Även Swaffar (1985:17–18) menar att autentiskt material är mer intressant än icke-autentiskt material samt fungerar motiverande. Zhu (refererad i Byram & Feng 2002:58–60) anser också att autentiskt material fungerar

motiverande. Williams (refererad i Peacock 1997:144) och Morrison (refererad i Peacock 1997:144) anser däremot att autentiskt material gör inlärare mindre motiverade eftersom det är för svårt.

## 2.3 Forsknings kring läromedelsanvändning i den svenska skolan

I rapporten *Läromedlens roll i undervisningen* (Skolverket 2006) undersöktes vilken typ av läromedel som användes i engelskundervisning på grundskolan. I rapporten framkommer att ingen av lärarna i årskurs nio som deltog i undersökningen endast använde en lärobok. Läroböcker är dock det vanligaste materialet (Skolverket 2006:70). 91 % av lärarna i årskurs nio uppgav att de instämmer helt och hållet eller delvis i påståendet att de ”använder läroböcker för att skapa kontinuitet” (Skolverket 2006:72). 76 % av lärarna i årskurs nio ansåg helt och hållet eller delvis att läroböcker har störst betydelse bland läromedlen (Skolverket 2006:70–72). Denna undersökning demonstrerar således att läroböcker är ett vanligt förekommande material i engelskundervisningen i grundskolans årskurs nio samt att läroboken skapar sammanhang i undervisningen.

Englund (1999:330) konstaterar att lärobokens roll i undervisningen varierar stort, men att den ofta bidrar till att styra undervisningen. Läroboken definieras i detta fall som den bok som eleverna använder. Englund sammanfattar lärobokens olika funktioner baserat på sin forskningsgenomgång på detta sätt:

*”Läroboken har en kunskapsgaranterande, auktoriserande roll*

*Läroboken har en gemensamhetsskapande, sammanhållande roll*

*Läroboken underlättar utvärderingen av eleverna och deras kunskaper*

*Läroboken underlättar i övrigt arbetet och livet*

*Läroboken har en disciplinerande roll” (Englund 1999:339–340)*

Den första rollen består av att läroboken garanterar att undervisningen möter kursplanens mål. Samtidigt sägs läroboken, i enlighet med den andra punkten, ge undervisningen en tydlig riktning samt skapa känslan av en holistisk undervisning, vilket skapar trygghet. Tack vare att läroboken står för en enhetlig syn på kunskap samt kan ligga till underlag för prov underlättar den vidare utvärderingen av elevernas kunskaper. Den minskar även lärarens arbetsbörda, då den kan stötta lärare som inte känner sig säkra inom sitt ämne. Den förenklar även undervisningen, då lärare och elever endast har ett material att hålla reda på. Lärobokens sista funktion, den disciplinerande funktionen, går ut på att eleverna vet vad de ska arbeta med (Englund 1999:340).

Englunds (1999:330, 339-340) forskningsgenomgång och Skolverkets (2006) undersökning pekar mot att läroböcker fyller en stor funktion i undervisningen i den svenska skolan. Englund konstaterar bland annat att läroboken har kan ge undervisningen en tydlig riktning, vilket överensstämmer med Skolverkets undersökning, enligt vilken 91 % av lärarna ”använder läroböcker för att skapa kontinuitet” (Skolverket 2006:72).

# 3 Metod och material

## 3.1 Insamlingsmetod

Resultaten i denna uppsats bygger på en kvalitativ intervjuundersökning. Jag intresserade mig för informanternas uppfattningar om samt resonemang kring autentiskt material och läroboksmaterial och valde därför en kvalitativ metod. Om denna undersökning hade genomförts med kvantitativa metoder hade resultatet blivit mycket överskådligt, men saknat det djup som finns i informanternas resonemang, då de har fått möjlighet att relativt självständigt fördjupa och fullfölja sina tankegångar. En kvantitativ metod hade varit till nackdel för undersökningen, då syftet med den är att en specifik frågeställning, nämligen vilka resonemang som ligger bakom informanternas val av undervisningsmaterial, snarare än att ge en bred bild förekomsten av undervisningsmaterial. Lagerholm skriver: ”Med kvantitativa undersökningar fås ett brett perspektiv, medan kvalitativa i stället ger en fördjupad bild av ett fenomen.” (Lagerholm 2005:29). I denna undersökning prioriteras djup framför överskådlighet och därför är en kvalitativ metod lämplig.

Valet av intervjuer som metod motiveras med stöd i Trosts beskrivning av den kvalitativa intervjun: ”Intervjun går bland annat ut på att förstå hur den intervjuade tänker och känner, vilka erfarenheter den har, hur den intervjuades föreställningsvärld ser ut.” (Trost 2005:23). Dessa faktorer prioriteras i denna undersökning, då informanternas resonemang kring sina val av material står i fokus.

Samtliga intervjuer baseras på ett gemensamt frågeformulär, vilket innebär att ingen enskild informant explicit har blivit ombedd att redogöra för ett resonemang kring en frågeställning, utan att de andra informanterna har fått samma möjlighet. Samtidigt har inte

frågorna i frågeformuläret blivit ställda i samma ordning. Vissa frågor har även inte ställs uttryckligen, då informanterna i vissa fall genom sina resonemang besvarade frågor innan de hann ställas. Dock fick alla informanter möjlighet att ta del av frågeformuläret innan intervjun, vilket innebär att informanterna inte borde uppleva att de gick miste om att direkt svara på någon av frågorna. Det faktum att frågorna var semi-strukturerade och att följdfrågorna varierade beroende på informanternas resonemang har en stor betydelse för att frågorna korrekt ska reflektera informanternas uppfattningar. Om detta krav ska mötas kan inte en kvalitativ intervjuundersökning vara för styrd.

Begreppet *standardisering* benämner till vilken nivå villkoren för olika intervjuer överensstämmer. Under intervjuerna avvek jag delvis från frågeformulärets ordningsföljd och följdfrågorna varierade för samtliga informanter, då intervjuerna följde informanternas resonemang. Detta ger en låg grad av standardisering. Undersökningen har även en låg grad av *strukturering* gällande frågorna, då frågorna generellt inte har svarsalternativ, men även en högre grad av strukturering, då samtliga frågor berör ett bestämt ämne (Troost 2005:19-21)

En nackdel med denna undersökning är att den endast består av intervjuer med lärare. Observationer av mängden läroboksmaterial respektive autentiskt material som används i deras undervisning, hur urvalet anpassas till olika elever och olika kurser, hur valet av texter påverkar inläringen och undervisningen samt hur valet av texter påverkar elevernas arbetsinsatser och motivation skulle ha kompletterat intervjuundersökningen och givit en mer omfattande bild av ämnet. Undersökningen skulle även ha kunnat kompletteras med intervjuer med elever för att få deras perspektiv på vilket material de föredrar att arbeta med i engelskundervisningen.

## 3.2 Genomförande

30 stycken engelsklärare på sju olika gymnasieskolor i en stad i mellersta Sverige kontaktades via e-post med en förfrågan om de ville delta i denna undersökning. Staden valdes av geografiska skäl. Urvalet av vilka lärare som kontaktades skedde slumpmässigt. Genus, skola, studieprogram eller tid i yrket fokuserades inte, då antalet informanter är för få för att dessa faktorer ska kunna vara relevanta för analysen av materialet.

Fem lärare, vilka i uppsatsen kommer att kallas Andersson, Gustavsson, Kjellström, Malmros och Wahlström, meddelade att de ville delta i undersökningen. Dessa lärare intervjuades. Jag träffade informanterna individuellt på deras arbetsplatser och intervjuerna spelades in med olika typer av inspelningsutrustning för att återgivningen av informanternas uttalanden skulle bli korrekta. Jag antecknade även i så stor utsträckning som möjligt vad som sades vid intervjuerna, för att kunna komplettera inspelningarna vid behov. Detta behövdes i ett fall, då ljudupptagningen från de sista minuterna av en intervju föll bort av okänd anledning. Före intervjuerna skickades ett frågeformulär (se bilaga 1) till informanterna, för att de skulle få möjlighet att reflektera kring frågorna före intervjun.

## 3.3. Analysmetod

Informanternas resonemang analyserades individuellt, då syftet med denna undersökningen var att studera ett fåtal informanter snarare än kvantitativa data. Jag intresserade mig för att ta del av informanternas egna resonemang kring sin undervisning. Undersökningen består av för få informanter för att resultatet ska kunna generaliseras utifrån eventuella kategorier som



informerarna hade kunnat delas upp i, exempelvis genus eller erfarenhet av läraryrket eller om informanterna undervisar på en kommunal skola eller en friskola. Dock fann jag det intressant att undersöka skillnader mellan undervisning på yrkesförberedande och studieförberedande program. Ett flertal informanter berörde även dessa skillnader på eget initiativ. Skillnader mellan dessa två programinriktningar har visat sig vara betydande för lärarnas undervisning, vilket innebär att de är mycket relevanta för undersökningens resultat. Analysen består i att informanternas resonemang analyseras individuellt med stöd i forskningsbakgrunden. Visst material från resultatet har utgått, då det inte har ansetts relevant för undersökningens syfte.

Samtliga av informanternas namn har anonymiserats och jag valt att inte uppge om informanterna undervisar på en kommunal skola eller en friskola samt att inte uppge vilka program som informanterna undervisar på, för att inte riskera anonymiteten. Trost (2005:134) anser att det är oetiskt att återge citat i en talspråklig form. Jag har tagit hänsyn till det och exempelvis inte skrivit upp repetitioner, stakningar samt justerat vissa ogrammatiska, talspråkliga drag i dem citat som återges i resultatet.

Undersökningen har genomförts med en kvalitativ metod. För att undersökningen ska uppfylla krav på reliabilitet, ska den ge en mångsidig bild av undersökt fenomen (Holme & Solvang 1997: 94). Informanterna i denna undersökning deltar i undersökningen i egenskap av engelsklärare på ett antal olika gymnasieskolor. De har alla olika bakgrund, olika erfarenheter samt undervisar till viss del på olika program och skolor. Även fast ett antal informanter delar arbetsplats eller undervisar på samma program, är de alla individer med varierande pedagogiska uppfattningar och erfarenheter. Skillnaderna mellan informanterna måste dock anses vara tillräckligt stora för att undersökningen ska leva upp till reliabilitetskravet. Då endast tre skolor är representerade bland informanterna föreligger dock en risk att informanterna har påverkat varandras svar på intervjufrågorna genom att diskutera intervjun med varandra.

Undersökningen behöver vidare, i egenskap av att vara en kvalitativ studie, ha validitet (Holme & Solvang 1997: 94). Syftet med denna undersökning är att undersöka informanternas uppfattningar om samt deras användning av autentiskt material och läroboksmaterial i undersökningen. Detta ger undersökningen svar på, tack vare frågeformulärets utformning. Undersökningen lever därmed upp till kravet på validitet. Samtidigt kan validiteten ifrågasättas, då den är beroende av att jag som intervjuare har

uppfattat informanternas uttalande korrekt, vilket är mycket svårt att fastslå. Det föreligger även en risk att jag som intervjuare, genom mina följdfrågor, har påverkat informanternas svar. Informanterna har med säkerhet vidare tolkat mina frågor på olika sätt (Holme & Solvang 1997: 94).

## 4 Analys

Undersökningen bygger på intervjuer med fem informanter, vilka samtliga är engelsklärare. Andersson och Wahlström undervisar på yrkesförberedande och studieförberedande program. Gustavsson är engelsklärare på studieförberedande program, medan Kjellström undervisar på yrkesförberedande program. Malmros arbetar på studieförberedande program, men undervisar vanligtvis även på yrkesförberedande program.

### 4.1 Andersson

Andersson blev tillfrågad om sin definition av autentiska texter och lärobokstexter i undervisningssammahang. Han svarade på följande sätt:

De texter som förekommer i läroböcker är ofta anpassade. Det finns en tanke på

att det här är elever som har kommit till en viss utvecklingsnivå i engelska och därför anpassar man texterna. Autentiska texter tar ju inte hänsyn till det, utan det är de texter som eleverna stöter på ute i verkligheten, när de läser texter på nätet eller läser engelskspråkig litteratur och dags - och kvällspress.

Andersson anser följaktligen att autenticitet är en egenskap hos texten, då lärobokstexter är anpassade till en viss typ av läsare, nämligen elever, medan autentiska texter är hämtade från andra kontexter. Hellström (1990:137-138) och Davies (1984:181-186) redogör för samma definitioner av autentiska texter och lärobokstexter. Anderssons definition är dock enklare än Davies, då den senare skiljer på förenkling av texter och autenticitet. Andersson ser vidare en tydligare skillnad mellan autentiska texter och anpassade texter än Tornberg (1990:201-202), då Tornberg hävdar att även simplificerade texter kan kallas autentiska, om de har ett budskap och en mottagare samt tillhör en texttyp som påträffas utanför undervisningssammanhang. Enligt Anderssons definition särskiljs autentiska texter från lärobokstexter genom det faktum att de inte är förenklade för att passa olika elevgrupper. Andersson inkluderar inte läsarens förväntningar eller läsandet som handling i sin syn på autenticitet, utan finner autenticiteten i själva texten, till skillnad från Hellströms (1990:137-138) subjektiva definition av autenticitet och till skillnad från Breens (refererad i Lundahl 1998:63 och refererad i Widdowson 1990:46), Widdowsons (1990:44-46 och refererad i Kramsch 1993:178-179) och Davies (1984:181-186) definitioner.

En av de av de texttyper som används i Anderssons undervisning är tidningen *Mary Glasgow Magazine*, vilket enligt honom är tidningar med artiklar på engelska som finns på tre olika nivåer beroende på elevernas kunskapsnivå. De är i sitt originalskick anpassade till olika elevgrupper. Andersson benämner dessa tidningsartiklar som autentiska texter. Tornberg (1990:201-202) hävdar att även förenklade texter kan kallas autentiska, ifall de har ett budskap, en mottagare och tillhör en texttyp som påträffas utanför undervisningssammanhang. Detta kan jämföras med Anderssons val att kalla de anpassade tidningsartiklarna för autentiska, då de i sin originalform har ett budskap och en mottagare samt en genre som återfinns utanför undervisningen.

Andersson säger att han föredrar att använda autentiska texter i undervisningen. Han uttrycker en önskan om att förbereda eleverna för riktiga texter genom att låta dem läsa autentiska texter i undervisningen. Han säger om elevers läsning av autentiska texter: ”det är de texterna som de kan stöta på framöver - texter som inte är anpassade för ett pedagogiskt

syfte som lärobokstexter är.” Andersson anser därmed att användning av autentiska texter i engelskundervisning kan hjälpa elever att utveckla sin förmåga att läsa autentiska texter.

Argumentet att läsning utav autentiska texter i engelskundervisning förbereder för läsning av autentiska texter utanför skolan är intressant att jämföra med Davies (1984:181-186) konstaterande att förenklade texter ofta blir accepterade utifrån premissen att de förbereder läsaren för en bemästring av autentiska texter. Andersson föredrar att låta eleverna läsa autentiska texter, i likhet med Honeyfield (1977:435-439), som anser att studenter på mer avancerade nivåer bör tillgodogöra sig autentiska texter tidigt.

Andersson anser att autentiska texter generellt är roligare att arbeta med, även om de kräver mer arbete med läsförståelse. Han arbetar därmed för att underlätta elevernas förståelse, både genom textval och metodval. Han säger att han undervisar på yrkesförberedande program, där många elever är svagpresterande och att han därför för dessa grupper väljer enklare, autentiska texter. Williams (refererad i Peacock 1997:144) och Morrison (refererad i Peacock 1997:144) anser att autentiskt material gör inlärare mindre motiverade eftersom det är för svårt. Andersson uttrycker samma problematik kring autentiska texter, men han väljer dock hellre att arbeta med autentiska texter. Han anser att de autentiska texterna fungerar motiverande och även bättre förbereder elever för läsning av autentiska texter utanför undervisningen.

Davies (1984:186-187) anser att förenkling av texter inte kan isoleras från en texts läsbarhet, men att lingvistiska förändringar samtidigt inte nödvändigtvis förenklar en text. Även Andersson fokuserar elevernas förståelse av en text och väljer bort lingvistiska förändringar, då han hellre anpassar metod än väljer bort autentiska texter. Han väljer texter utifrån syftet med textläsningen, exempelvis ett tema, samt gruppens eller enskilda elevs intressen och studieinriktning. Andersson anser att autentiska texter kan upplevas av eleverna som svårare. Han menar att vissa elever behöver mer stöd för att förstå autentiska texter.

Elevernas motivation och därmed deras engelskinlärning påverkas positivt av användning av autentiskt material, enligt Andersson. Själva autenticiteten är en fördel, då autentiska texter är riktiga och inte kopplade till skolan på samma sätt som läroböcker. Jag tolkar detta som att Andersson menar att autentiska texter är skapade för ett annat syfte än undervisning och hämtade från andra sammanhang. De är av en texttyp som eleverna kommer i kontakt med utanför undervisningssammanhang. Peacock (1997:144-152) konstaterar att informanterna i hans studie blev mer motiverade av att arbeta med autentiskt material, men

inte tack vare själva materialet. Andersson, däremot, ser en fördel i själva autenticiteten. I Gonzales (refererad i Peacock 1997:145) studie ansåg inte informanterna att de blev mer motiverade av att arbeta med autentiskt material. De undervisande lärarna ansåg dock motsatsen, i likhet med Andersson. Denna uppfattning delas även av Little och Singleton (refererad i Peacock 1997:144); King (refererad i Peacock 1997:144), Swaffar (1985:17-18), Zhu (refererad i Byram & Feng 2002:58–60) och Little, Devitt, och Singleton (refererad i Peacock 1997:144), då de anser att autentiskt material är mer motiverande att arbeta med för inlärare än pedagogiskt material.

Även läroboksmaterial används dock i Anderssons undervisning. Han säger att han använder cirka 70 procent autentiskt material och 30 procent läroboksmaterial. Det autentiska materialet är därmed det vanligaste materialet i hans undervisning, till skillnad mot det resultat som framkommer i rapporten *Läromedlens roll i undervisningen* (Skolverket 2006), vilken visade att läroböcker var det vanligaste materialet för engelsklärare i årskurs nio samt att det är det enskilda materialet som har störst betydelse i undervisningen. I Anderssons undervisning används lärobokstexter tillsammans med andra material, exempelvis i temaarbeten. Andersson berättar att det är vanligare att eleverna får välja de autentiska texterna själva och att han brukar välja vilka lärobokstexter eleverna ska läsa.

## 4.2 Gustavsson

Gustavsson ser inga språkliga skillnader mellan autentiska texter och lärobokstexter, även om han även själv förenklar texter för att de bättre ska passa olika elever. Honeyfield (1977:435-439) anser att förenklingar av texter alltid fördunklar viktiga aspekter av originaltexterna. Gustavsson föredrar, i liket med Honeyfield, att använda originaltexter i undervisningen. Gustavsson säger att han upplever att både han själv och hans elever anser att autentiska

texter är roligare att arbeta med, då dessa texter är verkliga. Han säger även att det på den skola där han arbetar finns en policy som förespråkar att lärarna endast ska använda autentiskt material. Ur hans resonemang framkommer att Gustavsson skiljer mellan autentiskt material, som riktiga texter, och läroboksmaterial, vilket är anpassat för undervisning, i likhet med Hellströms (1990:137-138) definition av autentiskt material respektive läroboksmaterial. Till skillnad från Breens definition (refererad i Lundahl 1998:63 och refererad i Widdowson 1990:46), Hellströms (1990:137-138) andra definition samt Widdowsons (1990:44-46) och Tornbergs (1990:201–202) definition ser Gustavsson autenticitet som en aspekt hos texten snarare än en aspekt hos läsningen.

Gustavsson betonar vikten av den kommunikativa aspekten av andraspråksinläring och anser att läroboksanvändning kan påverka den muntliga kommunikationen i klassrummet. Han använder även lärobokstexter om de passar in i det tema eleverna arbetar med, men han föredrar autentiska texter, då han upplever att han och hans elever upplever de som mer intressanta. Han kritiserar metodik knuten till läroböcker.: ”Det är väldigt många lärare som bara kör efter läroböcker. [...] Elever är så rädda för att prata engelska för att lärare är rädda för att prata engelska också. Och därför har de bara kört det här mekaniska i tre år: sitta och läsa i en bok och svara på frågor.” Gustavsson menar alltså att då lärare endast använder läroböcker drabbas den kommunikativa aspekten av språkundervisningen. Förenklade texter hämtade från läroböcker kan således användas i Gustavssons undervisning om de passar in i det tema eleverna arbetar med, även om Gustavsson föredrar autentiska texter. Han säger vidare att både autentiska texter och lärobokstexter kan vara för svåra för hans elever, till skillnad mot Williams (refererad i Peacock 1997:144) och Morrison (refererad i Peacock 1997:144), vilka anser att autentiskt material är för svårt och däremot fungerar omotiverande. Davies (1984:181-186) skiljer också på autenticitet och läsbarhet, då han konstaterar att läsaren avgör en förenklad texts läsbarhet, vilket i sin tur avgör textens autenticitet. Gustavsson ser autenticitet som en aspekt av texten, men gör samma nyansering som Davies (1984:181-186) gällande läsbarhet, då han anser att både autentiska texter och lärobokstexter kan ha en för hög svårighetsgrad för de tänkta läsarna.

Gustavsson tror inte att det påverkar inläringen om elever arbetar med autentiska texter eller med en lärobok: ”Hur eleverna lär sig beror på läraren. Har de en bra lärare så kommer de att lära sig, vare sig det är autentiska texter eller inte.” Han anser dock att

autentiska texter fungerar motiverande då de är riktiga texter. Han upplever att hans elever, och han själv, tycker att det är roligare att arbeta med autentiska texter i teman samt att det skulle vara tråkigt att endast arbeta med en lärobok. Peacock (1997:144-152) kom i sin studie fram till att inlärarna blev motiverade av att arbeta med autentiskt material, men att detta inte berodde på att materialet var mer intressant. Detta innebär att det måste ha varit andra aspekter kring arbetet med det autentiska materialet som fungerade motiverande. Gustavsson anser att det både är själva texterna, men även metodiken knuten till arbetet med läroböcker som fungerar motiverande. Även Gonzales (refererad i Peacock 1997:145) studie pekade mot att autentiskt material fungerar motiverande, vilket även Little och Singleton (refererad i Peacock 1997:144); King (refererad i Peacock 1997:144); Little, Devitt, och Singleton (refererad i Peacock 1997:144); Swaffar (1985:17–18) och Zhu (refererad i Byram & Feng 2002:58–60) anser.

Gustavsson anser att en fördel för lärobokstexter är att de är tillrättalagda, anpassade till den nivån som eleven förväntas ligga på och kompletterade med en gloslista. Han säger att läroböcker kan användas på enstaka lektioner samt att de kan hjälpa svaga elever, genom att de skapar sammanhang i undervisningen: ”Har du väldigt svaga elever, då är det jättebra att ha en bok, för dem som verkligen behöver ha ett stöd [...] Då är det verkligen uppspaltat [...] Generellt, om vi tittar på eleven som är från medel upp till jättebra [...] De får mer fördel av att använda autentiska texter. De allra svagaste, de kan ha problem med det.” Han säger att dessa elever kan behöva mer hjälp från läraren då klassen arbetar med autentiska texter. Han ger hellre dessa elever mer hjälp än byter ut det autentiska materialet mot läroboksmaterial.

Englund (1999:339-340) konstaterar att läroboken kan skapa känslan av en holistisk undervisning samt underlätta elevernas arbete. Gustavsson ser samma fördel med läroböcker, men dessa fördelar gäller svaga elever. Han hjälper vidare hellre dessa elever mer än tillhandahåller läroböcker. I Gustavssons undervisning är således autentiskt material betydligt vanligare än läroboksmaterial, vilket inte överensstämmer inte med det resultat som framkommer i rapporten *Läromedlens roll i undervisningen* (Skolverket 2006), enligt vilken läroboksmaterial är det vanligaste och viktigaste undervisningsmaterialet för engelsklärare i grundskolans årskurs nio.

## 4.3 Kjellström

I likhet med övriga informanter blev Kjellström tillfrågad om sin definition av autentiskt material. I liket med Hellström (1990:137-138) anser hon att autentiskt material är producerat för andra sammanhang än undervisning. Till skillnad från Hellströms (1990:137-138) andra definition av autenticitet samt Breens (refererad i Lundahl 1998:63 och refererad i Widdowson 1990:46), Widdowson (refererad i Kramsch 1993:178–179), Tornberg (1990:201–202) och Davies (1984:181–186) ser Kjellström därmed autenticitet som en egenskap hos texten. Hon föredrar att använda autentiska texter i undervisningen, då de bättre förbereder eleverna för läsning av riktiga texter:

Jag tycker att autentiskt material är att föredra när det gäller att ta till sig kunskap. När man har producerat tillrättalagt, för skolan, har man begränsat hur förkunskaperna ser ut. Om du klarar av att hantera autentiskt material, för du kan ju använda det på så många olika sätt, så är du ju mer förberedd för det som finns där ute i världen.

Kjellström konstaterar vidare att då eleverna läser autentiska texter ser de hur grammatiska regler och språkliga register fungerar i praktiken. De blir därmed bättre förberedda för läsning av autentiska texter. Även Honeyfield (1977:435-439) anser att elever som studerar engelska på avancerad nivå bör läsa autentiska texter.

Huruvida autentiskt material fungerar motiverande eller inte beror på eleven, enligt Kjellström. Hon fastslår att elever som ligger på en avancerad nivå i sina engelskkunskaper föredrar autentiskt material och ser det som mer intressant och roligare, medan svagare elever kan föredra läroböcker, då de har behov av deras tydliga struktur. Enligt Peacocks (1997:144-152) och Gonzales (refererad i Peacock 1997:145) studier uppskattade deras informanter att arbeta med autentiskt material. Även Little och Singleton (refererad i Peacock 1997:144); King (refererad i Peacock 1997:144); Little, Devitt, och Singleton (refererad i Peacock 1997:144); Swaffar (1985:17–18) och Zhu (refererad i Byram & Feng 2002:58–60) anser att autentiskt material fungerar motiverande. Kjellström anser också att



autentiskt material fungerar motiverande, men att detta endast gäller elever som ligger på en avancerad nivå. Williams (refererad i Peacock 1997:144) och Morrison (refererad i Peacock 1997:144) anser att autentiskt material fungerar omotiverande eftersom det är för svårt. Kjellström, däremot, hänvisar till lärobokens tydliga struktur snarare än de autentiska texternas svårighetsgrad, då hon motiverar varför svagare elever föredrar läroboksmaterial.

Läroböcker har olika roller i olika grupper för Kjellström. Hon undervisar på två yrkesförberedande program. Hon använder en högre andel autentiskt material med eleverna på program 2, då dessa är mer studiemotiverade och tränas i att arbeta utan en lärobok. Eleverna på program 1 efterfrågar en lärobok, då de uppskattar den tydliga struktur som boken erbjuder. Hon påpekar dock att detta varierar mellan olika grupper. Dessutom arbetar hennes elever olika mycket med läroböcker respektive autentiskt material, baserat på egna val: "Många behöver det som de tycker är strukturen i en sådan bok och många tycker att det är skönt att slippa." Lärobokstexter kan både vara för svåra eller för enkla, enligt Kjellström, vilket även Davies (1984:186-187) fastslår, då han anser att lingvistiska förändringar inte nödvändigtvis gör texter enklare att läsa, då detta endast kan avgöras av läsaren.

I vissa av Kjellströms grupper dominerar läroboken. Den används även för att skapa kontinuitet. Samma resultat framkommer i rapporten *Läromedlens roll i undervisningen* (Skolverket 2006). I liket med flera av de roller för läroboken som Englund (1999:339-340) redogör för, används läroboken i Kjellströms grupper för att skapa sammanhang i undervisningen samt underlättar elevernas arbete. I dessa grupper står läroboken i centrum för undervisningen. I andra grupper används en högre andel autentiskt material och eleverna arbetar efter olika teman.

## 4.4 Malmros

Malmros definition av läroboksmaterial lyder: "En lärobokstext måste väl vara en text som på något vis är anpassad för lärobok eller skriven enkom för lärobok". Detta innebär att autentiska texter är texter som är anpassade för att passa i läroböcker eller texter som är skrivna för andra kontexter än läroböcker, i enlighet med Hellströms (1990:137-138) definition. Malmros uttrycker en önskan om att förbereda eleverna för riktiga texter genom att låta dem läsa autentiska texter i undervisningen. Han säger om valet av autentiskt material:

Jag tycker nog att ... på något sätt vaggas man in eleverna annars i en typ av falsk säkerhet att de tror sig kunna något och sen så kommer de ut och läser en riktig bok eller en riktig tidningsartikel eller tar del av vad en riktig engelsman säger och så fattar de ingenting för att allting har varit tillrättalagt. Så att jag tycker inte att det är riktigt schysst att man har det så, för elevens skull.

Malmros låter således sina elever läsa autentiska texter för att förbereda dem för att kunna läsa autentiska texter samt för att kunna förstå talad, autentisk engelska. Även Honeyfield (1977:435-439) menar att studenter på mer avancerade nivåer behöver få hjälp med att tillgodogöra sig originaltexter tidigt. Malmros säger om sitt val av autentiskt material: "För vad är målet för kursen? Att de ska lära sig engelska och då är det väl så att riktig engelska lär man sig bara med riktiga målkällor." Han anser vidare att autentiska texter är intressanta och mer motiverande, då de är verkliga och tydliggör det faktum att eleverna lär för sin egen skull. Även Peacock (1997:144-152); Gonzales (refererad i Peacock 1997:145), Little och Singleton (refererad i Peacock 1997:144); King (refererad i Peacock 1997:144); Little, Devitt, och Singleton (refererad i Peacock 1997:144); Swaffar (1985:17-18) och Zhu (refererad i Byram & Feng 2002:58-60) anser att autentiskt material fungerar motiverande.

Malmros påpekar dock även att autentiska texter som är för svåra kan bryta ner elevers självförtroende och leda till att autentiska texter fungerar omotiverande, i likhet med Williams (refererad i Peacock 1997:144) och Morrison (refererad i Peacock 1997:144), som anser att autentiskt material gör inlärare mindre motiverade eftersom det är för svårt. Malmros

anser att lärobokstexter ofta har en elementär karaktär, vilket innebär att eleverna generellt tränar glosor och svarar på innehållsfrågor då de arbetar med dessa texter. Han menar att autentiska texter kräver ett annat förhållningssätt, en annan typ av förförståelse samt en annorlunda läsning. Till skillnad från Davies (1984:181–186), som anser att syftet med textläsningen påverkar läsningens svårighetsgrad, anser Malmros att olika texter kräver olika typer av läsning, vilket i sin tur påverkar läsningens svårighetsgrad.

Lärobokstexter används i Malmros undervisning framförallt under den första hälften av A-kursen, med en övervikt på dem yrkesförberedande programmen. Alla elever arbetar då med samma saker i läroboken under tiden då Malmros har enskilda samtal med eleverna. Han börjar på en lägre nivå för att även svagare elever ska känna sig delaktiga i undervisningen. Malmros säger att läroboksmaterialet har en diagnostiserande funktion. Han använder endast autentiskt material på B-kursen och C-kursen, då han hoppas att hans elever lär sig mer av att använda autentiska material. Fördelar med läroböcker för de mer svagpresterande eleverna på de yrkesförberedande programmen är att den har en tydlig struktur och konkretiserar undervisningen och inläringen.

Malmros använder således framförallt autentiskt material i sin undervisning, till skillnad mot det resultatet som framkom i rapporten *Läromedlens roll i undervisningen* (Skolverket 2006). Läroboken används för att utvärdera elevernas kunskaper. Den skapar även sammanhang i undervisningen, i likhet med två av de roller för läroboken som Englund (1999:339-340) redogör för. Vidare anser Malmros att en fördel med en lärobok är att den är ett färdigt material, vilket sparar tid för läraren. Om läraren inte har hunnit förbereda en lektion kan läroboken vara ett bra alternativ, då den innehåller färdiga gloslistor, innehållsfrågor och grammatiska övningar. Den naturliga progressionsnivån som finns i läroböcker är också en fördel. Läroboken kan således, enligt Malmros, underlätta lärarens arbete, i likhet med en av de fördelar som Englund (1999:339-340) redovisar.

## 4.5 Wahlström

Wahlström diskuterar olika möjliga definitioner av autenticitet. Han spekulerar i att det faktum att en text är obearbetad kan vara en definition av autenticitet. Bearbetade, autentiska texter förlorar, enligt denna definition, en del av sin autenticitet, anser Wahlström. Hellström (1990:137-138) delar denna definition av autentiskt material. Wahlström säger vidare att han inte ser några generella språkliga skillnader mellan autentiska texter och lärobokstexter, till skillnad mot Honeyfield (1977:435–439), som anser att förenklingar av texter alltid fördunklar viktiga aspekter av originaltexterna. Wahlström hänvisar till *Mary Glasgow Magazine*, vilket är tidningar som i sitt originalskick är anpassade till olika elevergrupper. Wahlström benämner dessa tidningar som autentiska. Han producerar även själv texter till sin undervisning, vilka är anpassade till hans elever. Han säger: ”En annan typ av oautentisk text [...] är den som man skriver själv om man har en viss typ av elev som tänkt läsare, men då kan man säga att texten är autentisk i att jag har skrivit den.” Wahlström problematiserar autenticitetsbegreppet genom att spekulera i det faktum att anpassat material både kan benämnas som autentiskt och icke-autentiskt beroende på vilken definition av begreppet som man väljer att utgå ifrån.

En texts ålder kan exempelvis bidra till om den ska definieras som autentisk, enligt Wahlström. Han säger: ”Ju äldre de blir, desto mer förlorar de autenticitet, om man säger att en autentisk text ska vara en nutidstext, en modern text.” Enligt Wahlströms egen definition är det viktigt att texter är moderna: ”Jag gillar texter som är moderna. De är up to date. De har kanske mer att säga eleverna om de har med nuet att göra.” Enligt denna andra definition av autenticitet, som Wahlström benämner som sin egen, är relevans avgörande för en texts autenticitet. Denna definition tar hänsyn till läsaren, då Wahlström konstaterar att moderna texter har större relevans för hans elever då de har större relevans för nutida läsare än äldre texter. Hellström (1990:137-138) skriver om en subjektiv syn på autenticitet, där läsarens förväntningar på en texttyp avgör dens autenticitet. Wahlströms definition överensstämmer med detta, då läsarens syn på en text och dess relevans avgör textens

autenticitet.

Även Breen (refererad i Lundahl 1998:63 och refererad i Widdowson 1990:46) anser att en texts autenticitet återfinns i mötet mellan texten och dens läsare. Breen anser nämligen att en text kan kallas autentisk om den tjänar syftet att utveckla läsarens förståelse i riktning mot att nå samma nivå som en infödd läsare, medan Widdowson (1990:44-46) skriver att andraspråksinlärare inte kan autenticifiera texter. Wahlström hänvisar snarare till texters innehåll än till syftet med läsningen eller läsningen som inläring, då han avgör en texts autenticitet. Enligt Wahlströms definition avgörs en texts autenticitet av mötet mellan texten och dess läsare och bedöms i förhållande till textens relevans för läsaren. Textens förmåga att fungera språkinlärande, vilken avgör en texts autenticitet enligt Breens (refererad i Lundahl 1998:63 och refererad i Widdowson 1990:46) definition, är inte relevant för Wahlströms definition av autenticitet.

Detta innebär att texter hämtade från andra kontexter än läroboksmaterial även kan vara autentiska för andraspråksinlärare då autenticiteten avgörs av textens relevans för läsaren. Andraspråksinlärares förmåga att autenticifiera texter avgörs av huruvida texterna är relevanta för dem och de har därmed som läsare enligt Wahlströms definition förmåga att autenticifiera texter. I likhet med Davies (1984:181-186) skiljer därmed Wahlström i sin definition av autenticitet mellan förenkling av texter och autenticitet. Davies vill ranka texter efter läsbarhet, vilket är en faktor som endast kan avgöras av läsaren. Wahlström gör en liknande avgränsning, då hans definition av en texts autenticitet tar sin utgångspunkt i läsarens respons på en text.

Wahlström anser vidare att autentiska texter kan vara till fördel för inläringen:

Om eleverna blir mer motiverade, då kanske de tar in mer från texten, och om man har en text som man kan dela upp [...] eller man får olika texter [...] om det är någon slags berättelse, då blir man mer motiverad, kanske, för att om jag måste återberätta för dig, då måste man ta in mer av texten, och sen lyssnar jag bättre för att du återberättar för mig din halva och jag vill veta vad som händer.

För Wahlström är det således arbetsmetoder knutna till autentiska material snarare än själva materialet som kan fungera motiverande. Dock anser han även att läroböcker ofta har ett innehåll som är omodernt och saknar relevans för eleverna samt övningar som ofta är krångliga och tråkiga. Att arbeta med läroboken blir därmed enahanda och tråkigt. Till

skillnad mot Williams (refererad i Peacock 1997:144) och Morrison (refererad i Peacock 1997:144) anser Wahlström därmed inte att autentiskt material fungerar omotiverande då det är för svårt. Han ser nämligen inga språkliga skillnader mellan autentiskt material och läroboksmaterial samt bedömer en texts autenticitet i förhållande till dess relevans för eleverna, vilket innebär att en text som inte uppskattas av eleverna kan förlora sin autenticitet, även om det snarare är modernitet än svårighetsgrad som Wahlström utgår ifrån då han bedömer en texts relevans.

Wahlström anser att de metoder som hans elever använder då de arbetar med autentiskt materialet fungerar motiverande. Peacocks (1997:144–152) studie visar på samma resultat, då författaren menar att inlärarna blev motiverade av att arbeta med autentiskt material, men inte för att materialet var mer intressant. Samtidigt hänvisar Wahlström till en texts relevans för sina läsare i egenskap av textens ålder då han avgör en texts autenticitet. Detta innebär att även det autentiska materialet, enligt Wahlströms definition, bör fungera motiverande, då han även anser att lärobokstexter ofta är omoderna och saknar relevans för eleverna. Peacock (1997:144-152); Gonzales (refererad i Peacock 1997:145), Little och Singleton (refererad i Peacock 1997:144); King (refererad i Peacock 1997:144); Little, Devitt, och Singleton (refererad i Peacock 1997:144); Swaffar (1985:17–18) och Zhu (refererad i Byram & Feng 2002:58–60) anser också att autentiskt material fungerar motiverande.

Wahlströms elever använder inte läroböcker, men om någon eleven vill ha en skulle eleven få en lärobok. Han anpassar textvalet till det tema som eleverna arbetar inom för tillfället och säger att det är ovanligt att han hittar texter i läroböcker, vilket skiljer sig från det resultat som framkommer i rapporten *Läromedlens roll i undervisningen* (Skolverket 2006).

## 5 Avslutning

Ett flertal informanter redogör för samma definition av autentiskt material. Andersson, Gustavsson, Kjellström och Malmros definierar lärobokstexter som material som är

producerat för undervisningssammanhang. Autentiskt material är därmed hämtat från andra kontexter. Wahlström diskuterar samma definition, men anser själv att autentiskt material är modernt och relevant för sina läsare. Samtliga informanter utom Wahlström ser därmed autenticitet som en egenskap hos texten. Wahlström anser däremot att autenticiteten beror på läsarens reaktion på texten. Det är intressant att notera att samtliga informanter utom Wahlström ser autenticitet som en aspekt av texten, till skillnad mot exempelvis Breen (refererad i Lundahl 1998:63; refererad i Widdowson 1990:46) och Widdowson (1990:44-46; refererad i Kramsch 1993:178–179). Istället överensstämmer informanternas uttalanden med Hellströms (1990:137-138) definition av autenticitet.

Samtliga informanter föredrar vidare att arbeta med autentiskt material. Endast en informant, Kjellström, använder mer läroboksmaterial än autentiskt material i vissa grupper, vilket inte överensstämmer med resultatet i rapporten *Läromedlens roll i undervisningen* (Skolverket, 2006). Tre av informanterna, Andersson, Kjellström och Malmros, anser att autentiska texter är att föredra, då de bättre förbereder elever för att läsa riktiga texter. Andersson anser att autentiska texter generellt är roligare att arbeta med, även om de kräver mer arbete med läsförståelse. Andersson, Gustavsson, Malmros och Wahlström anser att autentiskt material fungerar motiverande, i likhet med ett flertal forskare, exempelvis Peacock (1997:144-152), Little och Singleton (refererad i Peacock 1997:144); King (refererad i Peacock 1997:144) och Zhu (refererad i Byram & Feng 2002:58–60). Kjellström, däremot, anser att det autentiska materialet endast fungerar motiverande för elever som ligger på en avancerad nivå i sina engelskkunskaper. Svagare elever behöver lärobokens tydliga struktur. Även Gustavsson och Malmros säger att lärobokens struktur är en fördel för svaga elever. Malmros säger även att autentiska texter kan fungera omotiverande, om de är för svåra.

Det vore intressant för framtida forskning att undersöka vidare hur läroboksmaterial respektive autentiskt material används i andraspråksundervisning samt vilka förhållningssätt som finns bland elever till de olika typen av material. Det faktum att ett flertal informanter ser lärobokens tydliga struktur snarare än lärobokstexternas svårighetsgrad som fördelar med detta material är vidare en intressant utgångspunkt för framtida undersökningar kring hur olika typer av material används i andraspråksundervisning, hur detta kan variera i olika elevgrupper samt vilka effekter detta får för inläring och motivation.

# Litteraturförteckning

Breen, P. Michael, 1985: Authenticity in the Language Classroom. I: *Applied Linguistics*, 6:1. S. 60-70.

Byram, Michael & Feng, Anwei, 2002: Authenticity in College English Textbooks - an Intercultural Perspective. I: *RELC Journal*, 2002, Vol 33, No 2. S. 58-84.

Davies, Alan, 1984: Simple, Simplified and Simplification: What is Authentic? I: Alderson, J.C. & Urquhart, A.H. (eds.), *Reading in a Foreign Language*. Harlow: Longman. S. 181-196.

Englund, Boel, 1999: Lärobokskunskap, styrning och elevinflytande. I: *Pedagogisk Forskning i Sverige*, årg. 4, nr 4. S. 327-348.

Gonzalez, O. G., 1990: Teaching Languages and Culture with Authentic Materials. Unpublished EdD dissertation, West Virginia University, Morgantown, West Virginia. UMI-DA9121862.

Hellström, Sten-Gunnar, 1990: Autenticitet och verklighetsanknytning i språkundervisningen. I: Undervisning i främmande språk. Kommentarmaterial Lgr 80. Stockholm: Utbildningsförlaget. S. 137-139.

Holme, Idar Magne & Solvang, Bernt Krohn, 1997: *Forskningsmetodik. Om kvalitativa och kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur.

Honeyfield, John, 1977: Simplification. I: *TESOL Quarterly*, 11:4. S. 431-440.

King, P. Charlotte, 1990: A Linguistic and a Cultural Competence: Can They Live Happily



Together? I: *Foreign Language Annals*. 23/1. S. 65-70.

Kramersch, Claire, 1993: *Context and Culture in Language Teaching*. Oxford: Oxford University Press.

Lagerholm, Per, 2005. *Språkvetenskapliga uppsatser*. Lund: Studentlitteratur.

Little, David, Devitt, Sean & Singleton, David, 1989: *Learning Foreign Languages from Authentic Texts: Theory and Practice*. Dublin: Authentik.

Little, David & Singleton, David, 1991: Authentic Texts, Pedagogical Grammar and Language Awareness in Foreign Language Learning. I: James, C. & Garret, P. (eds.), *Language Awareness in the Classroom*. London: Longman. S. 123-32.

Lundahl, Bo, 1998, *Läsa på främmande språk. Om autentiska texter, kreativ läsning och läsförmågans betydelse för språkinläringen*. Lund: Studentlitteratur.

Morrison, Bruce, 1989: Using News Broadcasts for Authentic Listening Comprehension. I: *ELT Journal*, v 43, nr 1. S. 14-18.

Peacock, Matthew, 1997: The effect of authentic materials on the motivation of EFL learners. I: *ELT Journal*, 51, 2. S: 144-156.

Skolverket, 2006. *Läromedlens roll i undervisningen*.

Swaffar, K. Janet, 1985: Reading Authentic Texts in a Foreign Language: a Cognitive Model. I: *Modern Language Journal*, v6, nr 1. S. 15-34.

Tornberg, Ulrika, 1990: Text och läsning i Lgr 80. I: *Undervisning i främmande språk. Kommentarmaterial Lgr 80*. Stockholm: Utbildningsförlaget. S. 200-217.

Trost, Jan, 2005: *Kvalitativa intervjuer*. Lund: Studentlitteratur.

Vetenskapsrådet, 2002. *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Hämtas på: <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf> Hämtad 2010-09-27

Widdowson, G. Henry, 1990: *Aspects of Language Teaching*. Oxford: Oxford University Press.

Williams, Eddie, 1983: Communicative reading. I: Johnson, K. & Porter, D. (eds.), *Perspectives in Communicative Language Teaching*. London: Academic Press. S. 171-88.

Zhu, Jiaju, 1984: Making use of news broadcasts. I: *ELT Journal*, 38, 4. S. 242-247.

## Bilaga

### Intervjuer

- Hur definierar du autentiska texter i undervisningssammanhang? Hur definierar du läroboksmaterial?
- Hur stor andel autentiska texter respektive lärobokstexter uppskattar du att du använder i din undervisning?
- Hur ser du på läsning av autentiska texter respektive lärobokstexter inom engelskämnet? Gör du skillnad på dessa texttyper?
- Hur sker urvalet av de texter som läses i Engelska A, B och C? Vad är syftet med att eleverna får läsa denna typ av texter?
- Arbetar du på olika sätt med olika typer av texter?
- Hur påverkar valet av texter inläringen?
- Saknar de autentiska texterna eller lärobokstexterna någonting?
- Vet du vad kursplanerna i Engelska A, B och C uttrycker kring autentiska texter respektive lärobokstexter? Överensstämmer dina uppfattningar med kursplanernas? Hur mycket påverkar dem din undervisning?
- Hur ser era lokala arbetsplaner ut gällande denna fråga? Hur påverkar dem din undervisning?
- Låter du olika elever läsa olika typer av texter? Borde detta vara möjligt?
- Anpassar du urvalet beroende på om eleverna läser ett yrkesinriktat eller ett teoretiskt program?
- Vad väljer eleverna själva för texter? Föredrar de autentiska texter eller lärobokstexter?

### Viktig information

Du deltar frivilligt i undersökningen genom att bidra med dina uppfattningar och erfarenheter och material som berör dig kan tas bort när som helst under processen. Alla uppgifter kommer

att anonymiseras för att omöjliggöra identifikation. Undersökningen ligger till grund för mitt examensarbete inom Lärarprogrammet. Det insamlade materialet kommer endast att användas till denna uppsats. Den kommer att publiceras på forskningsportalen Diva. Om du vill ta del av uppsatsen, vänligen meddela mig. Syftet med uppsatsen är att undersöka ett antal engelsklärares syn på deras användning av läroboksmaterial och autentiskt material i engelskundervisning i gymnasieskolan samt dess pedagogiska och didaktiska konsekvenser. Undersökningen kommer att beröra individualisering, yrkesinriktade och teoretiska program, elevernas uppfattningar om textval och kursplanernas betydelse.